

Biofizikai gyakorlatok

(Jegyzőkönyv)

A gyakorlat címe: Coulter-számláló és áramlási citometria		A gyakorlatvezető neve: Juriga Dávid		
A mérést végző hallgató vezetékneve: Demeter	Utóneve: Péter	Neptun kód: D4KXLI	Kar: VIK	Csoport: BME3
A gyakorlat időpontja: 2019. 02. 12.	A jegyzőkönyv leadásának határideje:		2019. 02. 19.	

A) A gyakorlat célja, feladatok:

A vér alakos elemeinek meghatározása fontos az orvosi diagnosztikában. A meghatározásra kevésbé hatékony módszer lehet Bürker kamra, de ez pontatlan, lassú és emberi hibafaktorral terhelt.

Ezeket figyelembe véve magától érhető cél a mérés automatizálása, mellyel gyorsabb, pontosabb eredményt kapunk, lehetőségekhez mérten minimális emberi interakcióval.

A mérés célja ilyen automatizált mérőeszközök működési elveinek alapjai megismerése.

A mérés során egy fiziológiás sóoldatot, egy ismert és egy ismeretlen koncentrációjú oldatot kell vizsgálnunk egy Coulter-számláló segítségével.

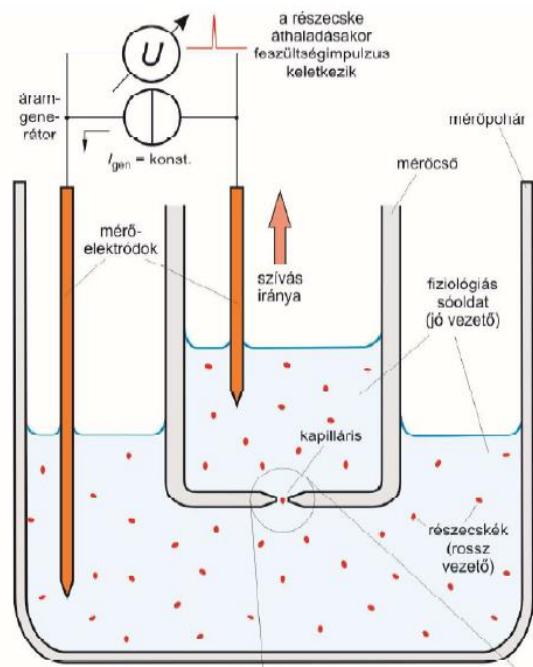
A mérőtárs(ak) neve: **Vezse Panna, Takács Tamás**

B) A használt anyagok és eszközök, egyéb fontosabb körülmények:

Medicor Type PS4

Fontosnak tartom megemlíteni, hogy a gép szebb napokat is látott már, véleményem szerint fals eredményeket mért.

C) A gyakorlat elméletének rövid összefoglalója **ábrákkal** illusztrálva, a mérés elve, a mérési elrendezés, az adatok kiértékeléséhez szükséges legfontosabb összefüggések, továbbá a tananyag olvasása közben felmerült **kérdések**: (Ez a rész **ne legyen az itt rendelkezésre álló helynél hosszabb és hivatkozásokat ne tartalmazzon!**)

A Coulter-számláló a sejtek detektálását impedanciamérés segítségével végzi. A mérőkapilláris – melyben a detektálandó sejtek haladnak – két oldalára egy-egy elektródát helyeznek el. A kapillárisban az áramló részecskék megváltoztatják a két elektróda között mérhető impedancia nagyságát, ezáltal érzékelhető, hogy áthaladt-e részecske az elektródák közt.

A számlálónak van egy integrál diszkriminátora (ID), mellyel szabályozható a minimális impedancia változás, melyet számoljon a gép. Ennek segítségével a különböző elemeket is vizsgálhatunk, melyre az általunk használt gépnek három előre beállított értéke is van (RBC, WBC, PBC).

Valamennyi mérésünket 70 µm-es mérőkapillárisal és 400 µA-es mérőárammal végezzük. Majd valamennyi mért adatra hitelesítési értéket (jele: h) számolunk, ami megmutatja, hogy a tényleges és a mért részecskekonzentráció milyen arányban áll egymással.

$$h = \frac{C_{\text{tényleges}}}{C_{\text{mért}}} [-]$$

A jegyzőkönyv értékelése (A gyakorlatvezető kézjegye a minősítésnek megfelelően)		Dátum:
Nem felelt meg:	Javítandó:	Megfelelt:

Hallgató aláírása:

D) A gyakorlat során nyert adatok:
(méréssorozat esetén táblázatos formában)

Az adatok elfogadtatása:
(a gyakorlatvezető kézjegye)
A gyakorlat végén alá kell írni!
Enélkül a jegyzőkönyv sem fogadható el!

Ide csak a „nyers” adatok kerüljenek! (Még akkor is, ha sok hely marad.) (A kiértékelés mindig új lapon kezdődjön!)

mérendő oldat	U_d [V]	n_1 [E+04 db/ μ l]	n_2 [E+04 db/ μ l]	n_3 [E+04 db/ μ l]
fiziológiás sóoldat (sárga)	RBC	0,2	0,15	0,16
ismert koncentráció	RBC	591	594	602
	0,5	862	850	823
	1	795	784	785
	1,5	711	724	734
	2	626	601	614
	2,5	535	549	
	3	491	496	
	3,5	361	381	
	4	208		
	4,5	164		
	5	135		
	5,5	96		
	6	84		
	6,5	64,6		
	7	56,7		
	7,5	50,9		
8	45,5			
8,5	63,2			
9	49,1			
ismeretlen oldat (piros)	RBC	753	718	

(Csatolt dokumentumban az eredeti, kézzel írott és gyakorlatvezető által szignózott mérési adatok)

Önellenőrző lista a jegyzőkönyv elfogadásának érdekében (minimumkövetelmények):

- 1.) A jegyzőkönyv **külsőalakja** megfelelő
- 2.) A mérési **adatok jól áttekinthetők**, jók a mértékegységek (**E**)
- 3.) A grafikonok **fejlécén** látható, hogy mit ábrázoltunk és mik a mértékegységek (**E**)
- 4.) A grafikonok **tengelyein** látható, hogy mit ábrázoltunk és mik a mértékegységek (**E**)
- 5.) A grafikonok tengelyeinek **skálázása** értelmes (a felesleges tartományokat nem tüntettük fel) (**E**)
- 6.) A **kiértékelés követhető** és a mért adatok alapján történt, a következtetéseket levontuk (**E, F**)
- 7.) Minden feladatot elvégeztünk, a feltett **kérdések mindegyikére válaszoltunk** (**E, F**)
- 8.) A jegyzőkönyv **összefűzve** készen van

Javasolt a kiértékelés számítógéppel történő elvégzése, de a hagyományos (mm papír, stb.) módon készített jegyzőkönyv is elfogadható. Mivel a kiértékelés és a következtetések a jegyzőkönyv részei, lapjait össze kell fűzni ezzel! (Otthoni munka a gyakorlat elvégzése után.)

Hallgató aláírása:

E) Kiértékelés:*(az adatok rendezett bemutatása, a számítások részletes elvégzése, a szükséges grafikonok elkészítése)***1) Mérési zaj meghatározása**

A fiziológiás sóoldatban tudjuk, hogy zérus mennyiséget kellene észlelnie a gépnek, így a mért adat a gép és a mérés zajának tudható be. A zaj abból eredhet, hogy a gép is lehet pontatlan, illetve az oldat is szennyeződhet (levegőből, tárolásból, stb).

Gép beállítása: RBC gomb, *10 gomb megnyomva, ID szint beállítás: 0

2) Hitelesítési érték számítása

Ezután az ismert koncentrációjú oldalt is megmértük RBC diszkrimináltkor szinten, melyet korrigáltam a zaj értékkel. Ebből kiszámoltam a hitelesítési értéket, mely segítségével az ismeretlen koncentrációjú oldatnak kiszámítottam a koncentrációját.

Gép beállítása: RBC gomb megnyomva, ID szint beállítás: 0

$$\text{Hitelesítési érték: } h = \frac{c_{\text{tényleges}}}{c_{\text{mért}}} = \frac{461 \cdot 10^4 / \mu\text{l}}{595,667 \cdot 10^4 / \mu\text{l}} = 0,774 [-]$$

mérendő oldat	U _d [V]	n ₁ [E+04 db]	n ₂ [E+04 db]	n ₃ E+04 db]	Nátlag [E+04 db]	Cmért [E+04 1/μl]	Cszámított [E+04 1/μl]
fiziológiás sóoldat (sárga)	RBC	0,2	0,15	0,16	0,17		
ismert koncentráció (fekete)	RBC	591	594	602	595,6666667	595,4966667	
	0,5	862	850	823	845	844,83	654,0198322
	1	795	784	785	788	787,83	609,8936406
	1,5	711	724	734	723	722,83	559,5742993
	2	626	601	614	613,6666667	613,4966667	474,9345868
	2,5	535	549		542	541,83	419,4542875
	3	491	496		493,5	493,33	381,9083174
	3,5	361	381		371	370,83	287,0757127
	4	208			208	207,83	160,8902877
	4,5	164			164	163,83	126,8279643
	5	135			135	134,83	104,3777967
	5,5	96			96	95,83	74,18619192
	6	84			84	83,83	64,89646737
	6,5	64,6			64,6	64,43	49,87807936
	7	56,7			56,7	56,53	43,76234404
	7,5	50,9			50,9	50,73	39,27231051
	8	45,5			45,5	45,33	35,09193446
8,5	63,2			63,2	63,03	48,79427817	
9	49,1			49,1	48,93	37,87885183	
ismeretlen oldat (piros)	RBC	753	718		735,5	735,33	569,2510957

3) Ismeretlen koncentráció megállapítása

Az ismeretlen koncentrációjú oldatot azonos módon lemértük, ahogy az ismertet. A kapott értéket korrigáltam a zajjal, majd a hitelesítési értékkel.

Gép beállítása: RBC gomb megnyomva, ID szint beállítás: 0

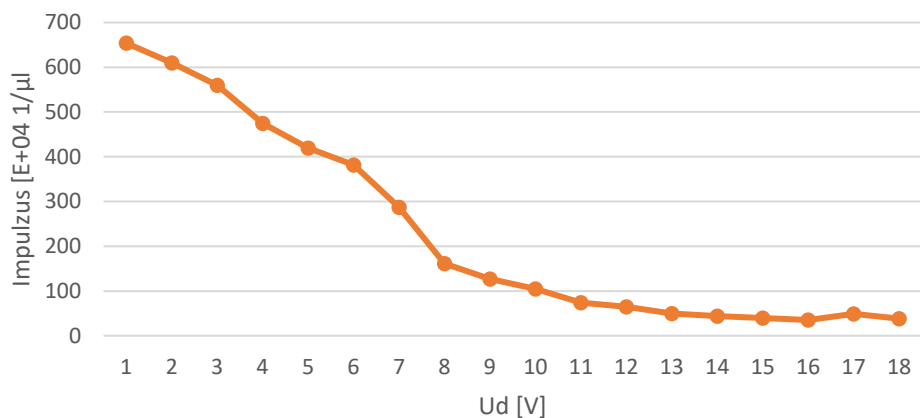
$$c_{\text{ismeretlen}} = h * c_{\text{mért}} = 0,774 * 735,33 * 10^4 / \mu\text{l} = 569,251 * 10^4 / \mu\text{l}$$

4) Ismert koncentrációjú oldat impulzus válasza váltakozó integrál diszkriminátor szintre

Gép beállítása: a különböző ID szinteket beállítva hajtottuk végre a méréseket, melyek eredményét a fenti táblázat tartalmaz.

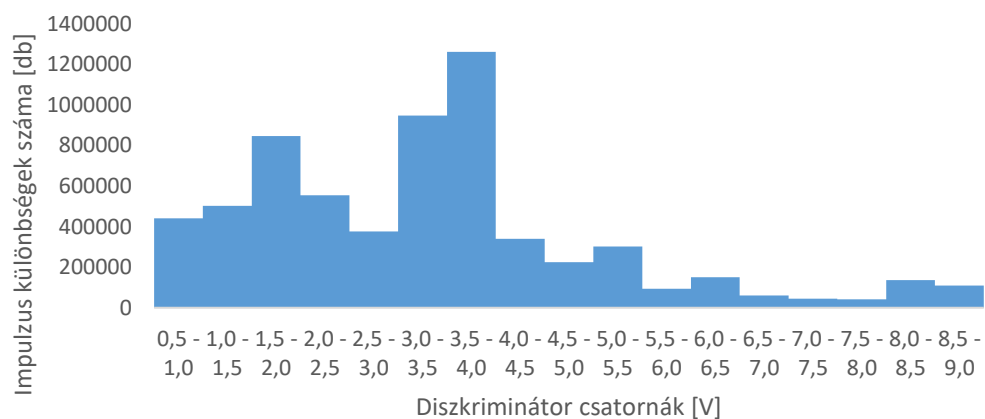
Hallgató aláírása:

Ismert koncentrációjú oldat mérése változó diszkriminátor szint mellett

U _d tartomány [V]	Δn [1/μl]
0,5 - 1,0	441261,9158
1,0 - 1,5	503193,4128
1,5 - 2,0	846397,1251
2,0 - 2,5	554802,9936
2,5 - 3,0	375459,7003
3,0 - 3,5	948326,0472
3,5 - 4,0	1261854,251
4,0 - 4,5	340623,2333
4,5 - 5,0	224501,6765
5,0 - 5,5	301916,0477
5,5 - 6,0	92897,24544
6,0 - 6,5	150183,8801
6,5 - 7,0	61157,35325
7,0 - 7,5	44900,33529
7,5 - 8,0	41803,76045
8,0 - 8,5	137023,437
8,5 - 9,0	109154,2634

Ismert koncentrációjú oldat különböző diszkriminátor szinten történő mérések histogramja

Hallgató aláírása:

F) Következtetések:

(válaszok a feltett kérdésekre **kérdés-felelet** formában):

A fiziológias sóoldattal kalkulált zaj érték alapján a gép nem alkalmas alacsony számban előforduló alakos elem mérésére.

A számított hitelesítési érték akár realiztikus is lehet, azonban a mérések során többször előfordult, hogy egy-egy mérést korruptnak tekintve a mérést megismételtük az oldatot előkészítve a méréshez. *(Akkor tekintettünk egy mérést korruptnak, ha a mért adat legalább 35%-al magasabb értéket adott, mint az előző integrál diszkriminátor szinten mért értéknél.)* Véleményem szerint ezért megalapozottan bizalmatlanok lehetünk az eszközzel.

Emiatt a bizalmatlanság miatt a kiszámított ismeretlen oldat koncentrációjának hitelességét is jogosan kérdőjelezhetjük meg. Melyet erősít a tény, hogy a 8V-os diszkriminátor szintnél számított koncentrációnál magasabb volt mind a 8,5V-os, mint a 9V-os számított koncentráció is, ami elméletileg nem helyes.

A mérést kapcsán további bizalmatlanságra adhat okot az diszkriminátor kézzel való beállítása egy csúszkán, amin többször is két beosztás közé kellett helyezni a beállítást. Ez magától érthetően pontatlan.

Azonban tökéletesen funkcionáló géppel is érdemes azonos diszkriminátor szinten többször mérni, mert különböző értékeket kaphatunk, ha több, összetapadt alakos elem jut át egyszerre a kapillárison.

A Coulter-számláló elvi működéséből fakadó számítási hibák miatt manapság az áramlási citometria mérési elveit szokás alkalmazni a vér alakos elemeinek számának meghatározására.

Ennél a mérési módszernél speciális folyadékot alkalmazunk a mérendő anyag mérési kapillárison való átvezetés közben. Ez a folyadék csökkenti az alakos elemek összetapadásának valószínűségét. Majd lézeres fényforrással megvizsgáljuk a fényszóródásokat vizsgálunk. A detektor(ok) elhelyezkedésével, fényforrások választásával több egyéb információra is szert tehetünk a mérés során (pl.: alakos elem mérete). Tehát nem csak pontosabb, de több információt is nyújthat.

Hallgató aláírása: